

ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสม
สำหรับประเทศไทย

Proper Electoral System of the Members of the House Representatives
for Thailand.

อมร พิกุลงามโชติ*

Amorn Piklungnamchot*

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*

Faculty of Law Pathum Thani University*

บทคัดย่อ

ดุชฎินิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันพบปัญหาการนำระบบเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (4) การคำนวณหาจำนวน ส.ส.ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 (5) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นการแยกบัตรลงคะแนน ส.ส. บัญชีรายชื่อ ออกจากบัตรลงคะแนน ส.ส.แบ่งเขตเลือกตั้งเป็นระบบที่มีความเหมาะสม (2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง 2 บัตร บัตรแรกเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบแบ่งเขต เขตละ 3 คน ส่วนบัตรที่สองเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบสัดส่วน (3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้บัตรลงคะแนนเพียงใบเดียว สำหรับเลือกได้เพียง ส.ส. เขตเท่านั้น แต่นำคะแนนในระบบเขตไปคำนวณเพื่อกำหนดที่นั่ง ส.ส. ทั้งหมดของแต่ละพรรคและกำหนดจำนวน ส.ส.บัญชีรายชื่อ (4) การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ไม่เป็นอิสระในการเลือกสมาชิก (5) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้มีสิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรเลือกตั้งสองใบแยกจากกัน จึงควรต้องแก้ไข

เพิ่มเติมระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยการนำระบบการเลือกตั้งในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมาปรับใช้กับของประเทศไทย

คำสำคัญ สภาผู้แทนราษฎร ระบบการเลือกตั้ง

Abstract

The dissertation objectives was study The Problem Using Law Public Way Benefit Organization Local Governs according law of Thailand, from the problem as followings: (1) the constitution of Thailand Buddhist Eras 2540, (2) the constitution of Thailand Buddhist Eras 2550 (3)) the constitution of Thailand Buddhist Eras 2560 (4) the amount member of the assembly act of legislation assembles the constitution about member house of representative election Buddhist Eras 2561 (5) system election member house of representative in the foreign countries, this research is manner quality research by study from a document.

The research results had showed that (1) election member of the house of representative system areas kingdom Thai constitution Buddhist Eras 2540 ballot box separation member assembly list depart the ballot box member assembly divides the electorate (2) kingdom constitution is Thai Buddhist Eras 2550 the right cast the vote in 2 card ballots first card chooses member assembly like to divide the border vacates 3 persons card second part chooses member assembly like proportion (3) kingdom constitution is Thai Buddhist Eras 2560 person can vote the ballot box just one can choose just member assembly the border only but lead the points in border system goes to calculate for fix the seat member of the assembly all of each the party and fix the amount member of the list assembly (4) the calculation member house of representative amount follows the act of legislation assembles the constitution about member house representative election Buddhist Eras 2561 don't member filtration (5) election member house representative system in the foreign countries in republic federation smoke person have the right chooses the member house of representative uses two ballot separates, then should must correct the law.

Keywords : House of Representatives, Election System.

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนเอง แบบมีเงื่อนไข ระยะเวลา หากปฏิบัติหน้าที่ไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะเลือกคนอื่นที่ดีกว่าในการเลือกตั้งครั้งต่อไป สภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ เพราะเป็นศูนย์กลางที่เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ ในการที่จะออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ดังนั้น การเลือกตั้งจึงถือเป็นเรื่องสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนในการทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร แต่ระบบการเลือกตั้งที่จะให้ได้มาซึ่งสภาผู้แทนราษฎรที่ดี และเป็นสถาบันที่เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง

นั้น จะต้องเป็นการเลือกตั้งที่มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส (ทวีศักดิ์ อินทร์พรหม, 2548 : 1-2)

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับได้กำหนดอำนาจสูงสุดของรัฐแบ่งแยกออกเป็นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ พร้อมทั้งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจในรูปแบบรัฐสภา ในปัจจุบันแบ่งออกเป็นสองสภา คือจะประกอบด้วย สภาหนึ่งเรียกว่า สภาล่าง หรือสภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และอีกสภาหนึ่งเรียกว่า สภาสูง หรือวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้ง หรือสรรหาแต่งตั้ง หรือวิธีแบบผสม ซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายเลือกตั้ง องค์กรที่รับผิดชอบในการเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และระบบการเลือกตั้ง (หยุด แสงอุทัย, 2538 : 1)

การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มาและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 98 สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา 99 จำนวนหนึ่งร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน (มาตรา 102)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชีไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยคน และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนวันเปิดสมัครรับเลือกตั้ง (มาตรา 99)

สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งรายชื่อของบุคคลในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งจะต้อง (1) ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม (2) ไม่ซ้ำกับรายชื่อในบัญชีที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 102 และ (3) จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข

บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ให้ถือว่าไม่มีผู้ใดในบัญชีนั้นได้รับเลือกตั้ง และมีให้นำคะแนนเสียงดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อหาสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วิธีคำนวณสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ อันจะถือว่าบุคคลซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีของพรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งตามสัดส่วนที่คำนวณได้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเรียงตามลำดับจากหมายเลขต้นบัญชี ลงไปตามจำนวนสัดส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คำนวณได้สำหรับบัญชีรายชื่อนั้น (มาตรา 100)

การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่มาและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 93 มีจำนวน 480 คน โดย กำหนดให้มีสมาชิก 2 ประเภท คือ

1) สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งมี ส.ส. ได้เขตละ 3 คน (หรือน้อยกว่านั้นในกรณีที่เขตนั้นมีจำนวนประชากรน้อย) โดยที่ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้ตามจำนวน ส.ส. ที่มีในเขตนั้น ๆ และพรรคการเมืองจะต้องส่งสมาชิกเข้าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ครบจำนวน ส.ส. ที่มีได้ในเขตนั้น และจะส่งได้ไม่เกินจำนวน ส.ส. ที่จะพึงมีในเขตการเลือกตั้งนั้น ๆ เช่นกัน ทั้งนี้เมื่อพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งแล้ว จะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ (มาตรา 103)

2) สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน 80 คน โดยกำหนดให้มี 8 เขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 10 คน โดยพรรคการเมืองที่ส่งบัญชีรายชื่อต้องมีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ครบตามจำนวนดังกล่าว แต่ถ้าภายหลังจากที่ส่งบัญชีรายชื่อแล้ว มีเหตุใด ๆ ที่ทำให้จำนวนรายชื่อไม่ครบ 10 ก็ให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวได้ส่งครบ 10 คนแล้ว นอกจากนี้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้จะไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบแบ่งเขตได้อีก

ในการคำนวณคะแนนตามระบบสัดส่วนนี้ จะคำนวณแยกในแต่ละกลุ่มจังหวัด ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับจำนวนที่นั่งตามอัตราส่วนของคะแนนที่พรรคนั้น ๆ ได้รับ โดยไม่มีการกำหนดเกณฑ์คะแนนขั้นต่ำร้อยละ 5 ดังที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540

ในการลงคะแนนเสียงของประชาชนนั้น ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง 2 บัตร บัตรแรกเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบแบ่งเขต เขตละ 3 คน ส่วนบัตรที่สองเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบสัดส่วน

การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มาและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 83 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้ (1) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน (2) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน (มาตรา 83)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคนและผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง (มาตรา 85)

ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ (มาตรา 88)

การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 91)

(1) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(2) นำผลลัพธ์ตาม (1) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(3) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (2) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้งผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(4) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (2)

(5) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (1) และ (2) ด้วย

การนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้การเลือกตั้ง ใช้ระบบ “จัดสรรปันส่วนผสม” โดยมีจำนวน ส.ส. 500 คน แบ่งเป็น ส.ส.เขต (เขตเดียวเบอร์เดียว) 350 คน และ ส.ส.บัญชีรายชื่อ 150 คน โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้บัตรลงคะแนนเพียงใบเดียว สำหรับเลือกได้เพียง ส.ส. เขตเท่านั้น แต่นำคะแนนในระบบเขตไปคำนวณเพื่อกำหนดที่นั่ง ส.ส. ทั้งหมดของแต่ละพรรคและกำหนดจำนวน ส.ส.ปาร์ตี้ลิสต์ การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้นำไปสู่ข้อกังวลถึงความยุ่งยากในการนับคะแนน รวมถึงประชาชนจะเกิดความสับสน อีกทั้งยังไม่สะท้อนเจตนารมณ์ของประชาชน เพราะพรรคที่ได้จำนวน ส.ส.เขตมากเท่าใด จะได้ ส.ส.บัญชีชื่อน้อยขึ้นเท่านั้นโดยพรรคการเมืองที่จะได้รับประโยชน์จากวิธีการเลือกตั้งเช่นนี้คือพรรคขนาดกลาง และพรรคขนาดเล็ก ส่วนพรรคขนาดใหญ่จะเสียประโยชน์จากการเลือกตั้งเนื่องจากถ้าได้จำนวน ส.ส.เขตครบตาม จำนวน ส.ส.พึงมีแล้วจะไม่มีสิทธิได้ ส.ส.ปาร์ตี้ลิสต์ อีก ทั้งๆที่ได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมืองอื่น

เมื่อวิเคราะห์การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับจะมีที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันจะพบปัญหามากกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่นซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มาและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 83 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน และตามมาตรา 91 การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองให้นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกแบบบัญชีรายชื่อ หมายถึงใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวกับที่เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว แต่ผู้สมัครผู้นั้นอาจสังกัดพรรคการเมืองที่ไม่มีอุดมการณ์ตามที่ต้องการก็จำเป็นต้องคิดเป็นคะแนนของพรรคนั้นไปด้วย

(2) การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ตามมาตรา 91 (4) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมี ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีตามอัตราส่วน เกิดปัญหาว่าในเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ตามที่ต้องการแต่กลับนำคะแนนเลือกตั้งไปให้แก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครอื่นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมในประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในปัจจุบัน ควรต้องมีการแก้ไขที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองเสียใหม่ให้เป็นไปตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของประชาชนส่วนใหญ่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ทั้งของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย
4. เพื่อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

สมมุติฐานในการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 กฎหมายทั้งสองฉบับมีบทบัญญัติให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว ลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และใช้เป็นพื้นฐานในการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อ และพรรคการเมืองที่ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพึงมีแล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนแบบบัญชีรายชื่ออีก

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550, 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ประวัติความเป็นมาของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของต่างประเทศและของประเทศไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550, 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจาก การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต บทความในวารสาร ตำราต่างๆทั้งของ ต่างประเทศ และ ของไทย

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย
2. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ทั้งของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย
4. ทำให้ทราบแนวทางในการเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับประเทศไทย โดยศึกษาเกี่ยวกับ การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550 และ 2560 สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง เป็นการยกบัตรลงคะแนน ส.ส. บัญชีรายชื่อ วิธีคำนวณหาผู้ได้รับเลือกตั้งใช้ระบบสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ จะสังเกตเห็นว่าเป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากไม่มีหลายขั้นตอน ประชาชนเข้าใจง่าย

(2) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้มีสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งมี ส.ส. ได้เขตละ 3 คน และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน 80 คน โดยกำหนดให้มี 8 เขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 10 คน ในการคำนวณคะแนนตามระบบสัดส่วนนี้ จะคำนวณแยกในแต่ละกลุ่มจังหวัด ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับจำนวนที่นั่งตามอัตราส่วนของคะแนนที่พรรคนั้น ๆ ได้รับ ในการลงคะแนนเสียงของประชาชนนั้น ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง 2 บัตร บัตรแรกเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบแบ่งเขต เขตละ 3 คน ส่วนบัตรที่สองเป็นบัตรเลือก ส.ส. แบบสัดส่วน จะสังเกตเห็นว่าการคำนวณหาจำนวน ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อวิธีนี้เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากไม่มีหลายขั้นตอน ประชาชนโดยทั่วไปสามารถเข้าใจง่าย

(3) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

การเลือกตั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มาและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคนสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน และสมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ในส่วนของสมาชิกที่มาจากการแบ่งเขตเลือกตั้งจะมีความยุ่งยากในการเลือกตั้งเนื่องจากแบ่งเป็นเขตๆ จะมายุ่งยากในกรณีการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองซึ่งกำหนดเอาไว้หลายขั้นตอน และหลายวิธีการมาก ไม่มีความชัดเจนในการคำนวณสุดแต่ว่าจะพึงพอใจในการเลือกใช้ ประการสำคัญในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรค

การเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ ซึ่งพรรคการเมืองจะคัดเลือกหรือเสนอบุคคลใดก็ได้เพื่อแข่งขันชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยไม่จำเป็นต้องเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภาเป็นการผิดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ทั่วโลกยึดถือปฏิบัติกัน เป็นการไม่ให้ความสำคัญกับประชาชนที่เลือกพรรคการเมืองเข้าไปบริหารประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้มีจำนวน ส.ส. 500 คน แบ่งเป็น ส.ส.เขต 350 คน และ ส.ส.บัญชีรายชื่อ 150 คน โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้บัตรลงคะแนนเพียงใบเดียว สำหรับเลือกได้เพียง ส.ส. เขตเท่านั้น แต่นำคะแนนในระบบเขตไปคำนวณเพื่อกำหนดที่นั่ง ส.ส. ทั้งหมดของแต่ละพรรคและกำหนดจำนวน ส.ส.บัญชีรายชื่อ การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้นำไปสู่ข้อกังวลถึงความยุ่งยากในการนับคะแนน รวมถึงประชาชนจะเกิดความสับสน อีกทั้งยังไม่สะท้อนเจตนาารมณ์ของประชาชน เพราะพรรคที่ได้จำนวน ส.ส.เขตมากเท่าใด จะได้ ส.ส.บัญชีชื่อน้อยขึ้นเท่านั้นโดยพรรคการเมืองที่ได้รับความนิยมจากวิธีการเลือกตั้งเช่นนี้คือพรรคขนาดกลาง และพรรคขนาดเล็ก ส่วนพรรคขนาดใหญ่จะเสียประโยชน์จากการเลือกตั้งเนื่องจากถ้าได้จำนวน ส.ส.เขตครบตาม จำนวน ส.ส.พึงมีแล้วจะไม่มีสิทธิได้ ส.ส.บัญชีรายชื่อ อีกทั้งยังได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมืองอื่น

การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้พรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะมี ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะมีตามอัตราส่วน เกิดปัญหาว่าในเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ตามที่ต้องการแต่กลับนำคะแนนเลือกตั้งไปให้แก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครอื่นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

(4) การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561

จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ครั้งที่ผ่านมา การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ตามขั้นตอนดังนี้ (1) รวมคะแนนของทุกพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร ส.ส. บัญชีรายชื่อ จากทั้ง 349 เขตเลือกตั้งที่ประกาศรับรองผลแล้ว รวมคะแนนได้ทั้งสิ้น 35,441,920 คะแนน (2) คำนวณหาจำนวน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรร ตามมาตรา 129 ของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ด้วยสูตร $(349 \div 350) \times 500 = 498.5714$ แล้วปัดเศษทศนิยมลงเหลือ 498 จากนั้นลบออกด้วย 349 ซึ่งเป็นจำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขตที่

ประกาศรับรองแล้ว จะได้ออกมาเท่ากับ 149 ซึ่งเป็นจำนวน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อที่จะรับรองได้ในวันนี้ (3) คำนวณหาคะแนนโหวต สำหรับการมี ส.ส. พึงมี 1 คน ได้เท่ากับ $35,441,920 \div 498 = 71,168.5141$ (4) คำนวณหาจำนวน ส.ส. พึงมีของแต่ละพรรค โดยการนำตัวเลข 71,168.5141 ไปหารคะแนนดิบของแต่ละพรรค (5) คำนวณหาจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อเบื้องต้น โดยการนำจำนวน ส.ส. พึงมีที่คำนวณได้ ลบออกด้วยจำนวน ส.ส. เขตที่แต่ละพรรคได้รับมาแล้ว (6) ผลปรากฏว่า เมื่อนำตัวเลข ส.ส. บัญชีรายชื่อเบื้องต้นของทุกพรรคมารวมกัน ได้เท่ากับ 174.2629 ซึ่งเกิน 149 ที่จะประกาศรับรองได้ในวันนี้อยู่ 25.2629 จึงต้องทำการปรับตัวเลข ส.ส. บัญชีรายชื่อของแต่ละพรรค โดยการเทียบบัญชีรายชื่อด้วยสูตร (จำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อเบื้องต้นของแต่ละพรรค \times 149) \div (149 + 25.2629) (7) จากตัวเลข ส.ส. บัญชีรายชื่อที่เทียบบัญชีรายชื่อแล้ว ให้จัดสรรเป็นจำนวนเต็มก่อน ปรากฏว่าจัดสรรได้ทั้งสิ้น 129 คน ยังขาดอีก 20 คน (8) จำนวน 20 คนที่เหลือ ให้จัดสรรโดยดูว่าพรรคใดมีเศษทศนิยมเหลือมากที่สุด จึงจัดสรรให้กับทั้งสิ้นอีก 20 พรรคที่มีเศษเหลือมากที่สุด

(5) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์ กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งจำนวน 598 คน ครั้งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งโดยตรงจากเขตเลือกตั้ง เขตละ 1 คน ใช้หลักคะแนนเสียงข้างมากรอบเดียว จำนวน 299 คน จาก 299 เขต อีกครั้งจำนวน 299 คน มาจากบัญชีรายชื่อระดับมลรัฐ

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสหราชอาณาจักรการเลือกตั้งสมาชิกสภาสามัญ เป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเขตละหนึ่งคน โดยผู้ที่ได้รับคะแนนมากที่สุดเป็นลำดับแรก จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสามัญสภา ซึ่งประกอบด้วย 650 ที่นั่ง และพรรคการเมืองที่ได้จำนวนที่นั่งส่วนใหญ่ ในสภาสามัญมักจะได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล ในขณะที่พรรคการเมืองที่มีเสียงข้างน้อยจะเป็นฝ่ายสภาสามัญจะมีวาระการทำงานสมัยละ 5 ปี ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้วิธีการเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมาก 2 รอบ ผู้สมัครจะสมัครสังกัดพรรคหรืออิสระก็ได้ การนับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดเกินร้อยละห้าสิบของคะแนนเสียง คือ หากได้คะแนนเสียงไม่เกินครึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดในรอบแรก ก็ให้มีการเลือกตั้งใหม่ในรอบที่สอง โดยให้ผู้ได้รับตำแหน่งลำดับที่ 1 และ 2 แข่งขันกัน ผู้ที่ได้รับเสียงข้างมากกว่า ในรอบที่สองก็เป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคนออกเสียงลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 2 ครั้ง เลือกตั้งครั้งแรก (บัตรเลือกตั้งใบแรก) เป็นการเลือกผู้แทนท้องถิ่นของตน โดยใช้หลักเสียงข้างมากรอบเดียว (กฎหมายเลือกตั้ง มาตรา 5) การลงคะแนนครั้งที่ 2 (บัตรเลือกตั้งใบที่สอง) เป็นการลงคะแนนเลือกผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อการเลือกตั้งครั้งที่ 2 จะเป็นตัวกำหนดความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองที่จะเข้าไปเป็นผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎร

อภิปรายผล

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอาไว้คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตาม

มาตรา 99 จำนวน 100 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 102 จำนวน 400 คน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละ 1 คน ตามมาตรา 104 วรรคหนึ่ง ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นเพียงบัญชีเดียว และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้ 1 คน การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ในแต่ละเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งรวมกันและประกาศผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย ทั้งนี้ ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงแห่งเดียวในเขตเลือกตั้งนั้น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ในส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นเพียงบัญชีเดียว และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยคน และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง วรรคสาม รายชื่อของบุคคลในบัญชีรายชื่อดังกล่าวจะต้อง (1) ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม (2) ไม่ซ้ำกับรายชื่อในบัญชีที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 102 และ (3) จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข เป็นการแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทกำหนดให้มีความสำคัญแก่พรรคการเมือง

(2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 375 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 125 คน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับโดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน ให้ดำเนินการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง และให้ส่งผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นไปรวมที่เขตเลือกตั้ง เพื่อนับคะแนนรวม แล้วให้ประกาศผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงแห่งเดียวในเขตเลือกตั้งนั้นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้นับคะแนน รวมผลการนับคะแนน และประกาศผลการนับคะแนนเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จะสังเกตเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทกำหนดแสดงความโปร่งใส ในการนับคะแนนเลือกตั้ง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ผลการนับคะแนน ในส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน ในการคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับเลือกตั้งให้นำคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมารวมกันทั้งประเทศแล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่ได้รับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมือง เป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กันโดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้เรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้นำบทบัญญัติมาตรา 94 วรรคหก มาใช้บังคับกับการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้มีการรวมผลการนับคะแนนเบื้องต้นที่จังหวัดก่อนก็ได้ แสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทกำหนดในการคำนวณหาจำนวนสมาชิก ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อตามอัตราส่วนที่กฎหมายกำหนด ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนแต่อย่างใด

(3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอาไว้ คือ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อก็ได้ การเสนอชื่อดังกล่าวต้อง (1) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (2) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรี และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (1) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้ ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

จะสังเกตเห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองสามารถเสนอชื่อบุคคลซึ่งไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ซึ่งขัดกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (1) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร (2) นำผลลัพธ์ตาม (1) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ (3) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (2) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ (4) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (2) (5) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้ง แต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (1) และ (2) ด้วย การนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะสังเกตเห็นว่าเมื่อมีการเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วให้นำคะแนนดังกล่าวไปคิดคำนวณให้ ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อด้วย โดยใช้บัตรใบเดียวกัน จึงเป็นการปิดกั้นระบอบประชาธิปไตย ไม่ให้โอกาสประชาชนเลือกพรรคการเมืองเข้าไปบริหารประเทศ

(4) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ระบอบประชาธิปไตยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดของฝ่ายนิติบัญญัติ มีสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์ องค์กรประกอบของสภาผู้แทนราษฎร คือจำนวนสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายพื้นฐานมิได้กำหนดจำนวนไว้แต่กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งจำนวน 598 คน ครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งโดยตรงจากเขตเลือกตั้ง เขตละ 1 คน ใช้หลักคะแนนเสียงข้างมากรอบเดียว จำนวน 299 คน จาก 299 เขต อีกครึ่งจำนวน 299 คน มาจากบัญชีรายชื่อระดับมลรัฐ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคนออกเสียงลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 2 ครั้ง เลือกตั้งครั้งแรก (บัตรเลือกตั้งใบแรก) เป็นการเลือกผู้แทนท้องถิ่นของตนเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร การลงคะแนนครั้งที่ 2 (บัตรเลือกตั้งใบที่สอง) เป็นการลงคะแนนเลือกผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อ การเลือกตั้งครั้งที่ 2 จะเป็นตัวกำหนดความแข็งแกร่งของ

พรรคการเมืองที่จะเข้าไปเป็นผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 598 คน มาจากการเลือกตั้งโดยวิธีนี้ จะสังเกตเห็นว่าการเลือกตั้ง ส.ส.ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งโดยตรงจากเขตเลือกตั้ง เขตละ 1 คน โดยใช้บัตรเลือกตั้งใบแรก และเป็นการลงคะแนนเลือกผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อ เป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 2 ใช้บัตรเลือกตั้งใบที่สองซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองที่จะเข้าไปเป็นผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎร จะสังเกตเห็นว่าการเลือกตั้งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ใช้บัตรเลือกตั้ง 2 ใบ แยกเป็นการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง กับ ส.ส.แบบบัญชีรายชื่ออย่างละใบ จึงไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการคำนวณกาจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมือง และประการสำคัญประชาชนสามารถเลือกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ที่ตนเองต้องการเข้าไปบริหารประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ทำการสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550 และ 2560 ทั้งระบบการเลือกตั้งของต่างประเทศ จึงต้องเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมในประเทศไทย เพื่อให้เป็นเกิดความเหมาะสมและเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริงโดยวิธีการดังนี้

(1) แก้ไขที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ควรต้องแก้ไขเป็น มาตรา 91 (1) “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเป็นการเลือกตั้งในบัตรเลือกตั้งใบแรก และการเลือกตั้งสมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนซึ่งเป็นการเลือกพรรคการเมือง เป็นการเลือกตั้งในบัตรเลือกตั้งใบที่สอง และการเลือกตั้งให้กระทำพร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง”

(2) แก้ไขการคำนวณหาจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ควรต้องแก้ไขเป็น มาตรา 91 (4) “ในการคำนวณหาจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ใช้ระบบอัตราส่วนจากจำนวนคะแนนผู้เลือกตั้งในแต่ละพรรคการเมือง เทียบกับจำนวนรวมคะแนนผู้เลือกตั้งของทุกพรรคการเมือง จำนวนที่ได้ถือเป็นจำนวนสิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ”

(3) ควรแยกบัตรลงคะแนนเลือกตั้งระหว่าง สส.เขต กับ สส.บัญชีรายชื่อ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน ให้มีบัตรเลือกตั้งใบหนึ่งโดยเฉพาะ และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อก็ให้มีบัตรเลือกตั้งอีกใบหนึ่งต่างหาก เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถเลือก สส.ที่ตนเองชอบ และเลือกพรรคการเมืองที่ตนเองต้องการเข้าไปบริหารประเทศ

(4) ควรนำระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาใช้

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งจำนวน 598 คน ครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งโดยตรงจากเขตเลือกตั้ง เขตละ 1 คน ใช้หลักคะแนนเสียงข้างมากรอบเดียว จำนวน 299 คน จาก 299 เขต อีกครึ่งจำนวน 299

คน มาจากบัญชีรายชื่อระดับรัฐ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตั้งแต่ละคนออกเสียงลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 2 ครั้ง เลือกตั้งครั้งแรก (บัตรเลือกตั้งใบแรก) เป็นการเลือกผู้แทนท้องถิ่นของตน โดยใช้หลักเสียงข้างมากรอบเดียว การลงคะแนนครั้งที่ 2 (บัตรเลือกตั้งใบที่สอง) เป็นการลงคะแนนเลือกผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อ การเลือกตั้งครั้งที่ 2 จะเป็นตัวกำหนดความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองที่จะเข้าไปเป็นผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

- ทวีศักดิ์ อินทร์พรหม. (2548). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามความคิดเห็นของคนไทยใหม่(เชื้อสายเวียดนาม): ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร. หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หยุด แสงอุทัย. (2538). **หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (11 ตุลาคม 2540). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 114 ตอนที่ 55ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 47ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40ก.
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอนที่ 68 ก. 12 กันยายน 2561